

Maailman Teatteripäivän 27.3.2013 julistus, kirjoittaja Dario Fo

Kauan aikaa sitten Valta ratkaisi suvaitsemattomuutensa kansanomaista teatteria Commedia dell'Artea kohtaan karkottamalla sen näyttelijät Italiasta. Nykyisin näyttelijöiden ja ryhmien on vaikea löytää esiintymispaikkoja, teattereita ja katsojia, mikä tietysti johtuu taloudellisesta kriisistä. Enää ei valtaapitävien tarvitse kantaa huolta ironialla ja sarkasmilla itseään ilmaiseksi kontrolloimisesta, sillä näyttelijöillä ei ole tiloja eikä liioin yleisöäkään.

Toisin oli renessanssiajan Italiassa. Vallanpitäjät joutuivat näkemään todella suurta vaivaa pitääkseen komeljanttarit kurissa, sillä nämä nauttivat suuren yleisön suosiota. Tiedetään, että Commedia dell'Arte -näyttelijöiden suuri exodus tapahtui vastauskonpuhdistuksen aikaan. Tuolloin teatterit suljettiin erityisesti Roomassa, missä näyttelijöitä syytettiin pyhän kaupungin häpäisemisestä. Vuonna 1697 Paavi Innocentius XII määräsi porvariston konservatiivien ja hengellisen säädyn enemmistön painostuksesta, että Tordona-teatteri tuli purkaa. Siellä oli moraalinvartijoiden mielestä järjestetty eniten säädyttömiä esityksiä.

Vastauskonpuhdistuksen aikana kardinaali Carlo Borromeo halusi ehdottomasti pelastaa "Milanon lapset" tekemällä selkeän eron taiteen, hengellisen kasvatuksen korkeimman muodon, ja maailmallista turhuutta ilmentävän teatterin välille. Omille joukoilleen osoittamassaan kirjeessä, jota lainaan ulkomuistista, kardinaali ilmaisee itseään kutakuinkin näin:

"Me olemme tehneet kaikkemme yrittäessämme puhdistaa pahuuden pois polttamalla pakanallisia puheita sisältävät tekstit, jotta kitkisimme ne ihmisten mielistä. Ja syytteeseen olemme asettaneet myös ne, jotka tuollaisia tekstejä ovat painettuina levittäneet.

Mutta nukkuessamme paholainen on kuitenkin punonut uusia juoniaan. Miten paljon syvemmälle ihmissieluun voikaan tunkeutua silmän kautta kuin vain kirjoitetulla tekstillä! Miten paljon enemmän nuorten miesten ja naisten sielua vahingoittavatkaan ääneen lausutut sanat ja niitä seuraavat eleet kuin pelkät kuolleet sanat paperilla.

Näin ollen on välttämätöntä, että puhdistamme kaupunkimme teatterintekijöistä, aivan kuten teemme kaikille niille sieluille, joista toivomme pääsevämme eroon."

Kriisin ainoa ratkaisu on siis toivoa, että järjestettäisiin uusi suuri noitajahti meitä ja etenkin niitä nuoria vastaan, jotka haluavat opiskella teatteritaidetta: näin saisimme uuden joukon maanpaossa eläviä komeljanttareita, jotka epäilemättä hyötyisivät uskomattoman paljon tällaisesta karkotuksesta ja loisivat uudenlaisia esittämisen tapoja.